

**РЕГЛАМЕНТ № 1672/2018 НА ЕП И НА СЪВЕТА ОТНОСНО КОНТРОЛА
НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА, КОИТО СЕ ВНАСЯТ В СЪЮЗА
ИЛИ ИЗНАСЯТ ОТ НЕГО И САНКЦИИТЕ В БЪЛГАРСКОТО
ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ПРИ НЕДЕКЛАРИРАНЕ
НА ПАРИЧНИ СРЕДСТВА**

Тамара ВЛАЙКОВА ¹

¹ Агенция Митници, София, България. E-mail: Tamara.Vlaykova@customs.bg

JEL K22, K4

Резюме

Ключови думи:

нов регламент, санкции, административно нарушение, пресъплнение.

Статията е посветена на санкционния режим в националното ни законодателство, касаещ нарушенията при пренасяне на парични средства. Актуалността на поставения проблем се обуславя от факта, че е приет нов европейски регламент относно контрола на парични средства, който е част от международните мерки за противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма. Целта на изследването е да се анализира действащата ни правна уредба в тази област и на база извършения анализ да се дадат предложения de lege ferenda.

© 2018 Икономически университет – Варна

Цитиране: ВЛАЙКОВА, Т. (2018) Регламент № 1672/2018 на ЕП и на Съвета относно контрола на паричните средства, които се внасят в съюза или изнасят от него и санкциите в българското законодателство при недеклариране на парични средства. *Известия. Списание на Икономически университет – Варна*. 62 (4). с. 463 - 475.

Въведение

Тази есен Европейският парламент (ЕП) прие нов Регламент № 1672/2018 относно контрола на паричните средства, които се внасят в Съюза или се изнасят от него, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1889/2005 (ОВ L 284, 12.11.2018г). Действащият към момента Регламент (ЕО) № 1889/2005 (ОВ L 309, 25.11.2005, стр. 9-12) относно контрола на пари в брой, които влизат или напускат Общността, влезе в сила през 2005 г. и се прилага от държавите-членки от 2007 г.

Той е част от съществуващата правна рамка за борба срещу изпирането на пари и срещу финансирането на тероризма. Регламентът ще влезе в сила на двадесетия ден след публикуването му в Официалния вестник на ЕС и ще се прилага от държавите-членки тридесет месеца след публикуването.

Целта на този правен акт е да създаде общи правила на равнище Европейски съюз (ЕС), които да позволят уеднаквяване на контрола на парични средства между отделните държави-членки и да засилят противодействието на изпирането на пари и финансирането на тероризма. Законодателният акт въвежда редица нови понятия като: „*парични средства*“, „*стоки, използвани като високоликвидни средства за съхранение на стойност*“, „*предплатени карти*“, „*непридружени парични средства*“ и други термини, свързани с контрола на паричните средства. Регламентът засилва контролните правомощия на митническите органи, въвежда стандартизирана форма за деклариране на паричните средства, валидна за всички държави-членки, хармонизира правилата за обмен на информация, във връзка с неговото прилагане.

Регламентът относно контрола на паричните средства, които се внасят или изнасят от Съюза, налага сериозни промени, които трябва да настъпят в българското законодателство по отношение на валутния контрол. Важна част от тези промени касае санкциите, предвидени във Валутния закон (ВЗ) (Обн., ДВ, бр. 83 от 21.09.1999 г., в сила от 1.01.2000 г., доп., бр. 103 от 28.12.2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) и Наказателния ни кодекс (НК) (Обн., ДВ, бр. 26 от 02.04.1968 г., в сила от 01.05.1968 г.).

Предмет на статията е санкционният режим в националното ни законодателство, касаещ нарушенията при пренасяне на парични средства. Разглежда се и необходимостта от ревизия в тази област, във връзка с новия Регламент на ЕП и на Съвета относно контрола на паричните средства, които се внасят в Съюза или се изнасят от него, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1889/2005.

Потребността да се анализира тази проблематика се налага, както от предстоящите промени в съюзното законодателство, така и от нуждата от актуализация на националната правна уредба в областта на валутния контрол. **Актуалността** на поставения проблем се обуславя и от факта, че новият европейски регламент относно контрола на парични средства е част от международните мерки за противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма. Прането на пари, финансирането на тероризма и организираната престъпност продължават да бъдат сериозен проблем в световен аспект. Адекватната нормативна уредба, дейността на компетентните органи и доброто междуинституционално взаимодействие на национално и международно ниво са гаранция за

Т. Влайкова. Регламент № 1672/2018 на ЕП и на Съвета относно контрола на паричните средства, които се внасят в съюза или изнасят от него и санкциите в българското законодателство при недеklarиране на парични средства

ефективността на мерките за борба срещу изпирането на пари и запазване сигурността на финансовия сектор.

Целта на статията е да се изследва санкционният режим в националното ни законодателство, с оглед новата правна рамка на ниво Европейски съюз в областта на валутния контрол, като въз основа на нормативния анализ се направи оценка и се дадат предложения за евентуални бъдещи законодателни промени.

Методологията на научното изследване съдържа методите „изучаване на документи“ и „анализ на съдържанието“, а така също и такива методи на научното познание, като системен, логически, сравнителен и методът на функционалния анализ. Анализирани са регламентите на ЕС и действащата правна уредба у нас. Обсъдени са и развитите в теорията становища по изследвания въпрос.

Регламент № 1672/2018, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1889/2005 **не променя** в основни линии режима на санкции, който действащият акт предвижда, а именно, всяка държава-членка да въведе санкции за неспазване на задължението за деклариране на придружени парични средства и на задължението за оповестяване на непридружени парични средства, като „тези санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи“ (чл. 14 от новите текстове). В съображенията от преамбюла на регламента се подчертава, че санкциите за неспазване на задължението за деклариране на паричните средства са твърде различни в отделните страни-членки. Някъде санкциите са прекалено ниски и не могат да имат възпиращ ефект. В други държави санкциите са толкова сериозни, като че автоматично се презюмира, че недеklarирането на паричните средства е доказателство за наличие на съпътстващо го престъпление, което, обаче, следва да бъде предмет на друго разследване.

Анализът посочва, че с новите правни норми се прави опит за известна хармонизация на санкциите в отделните държави-членки, за да не се позволява престъпниците да избират маршрут, като избягват страните с по-строги санкции за сметка на тези, които прилагат по-либерални мерки.

Санкционният режим, предвиден в националното ни законодателство, касаещ нарушенията при пренасяне на парични средства, поставя сериозен проблем, доколкото деянията, определени като административни нарушения, съгласно ВЗ, съставляват и престъпление, по смисъла на чл. 251 от НК.

През 2012 г. Европейската комисия (ЕК) стартира срещу България процедура за нарушение № 2012/2085, по описа на Комисията. Процедурата е по реда на чл. 258 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) (ОВ С

326, 26.10.2012, с. 1-390) и касае българския режим на санкции, предвидени за нарушаване изискванията за деклариране при пренасянето на парични средства в размер на 10 000 или повече евро, или тяхната равностойност в друга валута, през границата на страната, въведен с чл. 18, 18а и 20 от ВЗ във връзка с чл. 251, ал. 1 и 2 от НК. Комисията счита, че е налице нарушаване на чл. 9 от Регламент (ЕО) № 1889/2005, съгласно който *всяка държава членка въвежда санкции за неспазване на задължението за деклариране на паричните средства, като тези санкции трябва да са ефективни, съразмерни и възпиращи.*

В своята позиция Комисията се позовава на решение на Съда на Европейския съюз от 2015 г. по дело Chmielewski (C-255/14), в което съдът определя, че при липса на хармонизация на законодателството на Съюза в областта на санкциите, държавите-членки са компетентни да изберат санкции, които смятат за подходящи, но при спазване правото на Съюза и неговите общи принципи, какъвто е и принципът на пропорционалност (параграф 21 от решението по делото Chmielewski; виж също решенията по дела Ntioni и Pikoulas, C-430/05, EU:C:2007:410 и Urbán, C-210/10, EU:C:2012:64). В този контекст, правораздавателният орган уточнява, че административните и санкционните мерки, предвидени в дадено национално законодателство, не трябва да надхвърлят пределите на необходимото за постигане на легитимно преследваните от законодателството на ЕС цели. В мотивите си съдът се позовава също на Хартата на основните права на ЕС (ОВ С 326, 26.10.2012 г., с. 391) и по-специално на чл. 17, озаглавен „Право на собственост“, гласящ, че „...всеки има право да се ползва от собствеността на имуществото, което е придобил законно, да го ползва, да се разпоредва с него и да го завещава. Никой не може да бъде лишен от своята собственост, освен в обществена полза, в предвидените със закон случаи и условия и срещу справедливо и своевременно обезщетение за понесената загуба. Ползването на имуществото може да бъде уредено със закон до степен, необходима за общия интерес.“ Правото на собственост е предвидено и в Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и във връзка с това, Комисията се мотивира и със съдебната практика на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ), свързана със санкциите за недеклаиране на движението на пари в брой (ЕСПЧ, дело „Исмаилов срещу Русия“ от 6.11.2008 г., дело „Grifhorst срещу Франция от 26.02.2009 г. и дело „Moon срещу Франция от 09.07.2009 г.). В тези случаи съдът приема, че санкцията, която държава-членка може да въведе на основание чл. 9 от Регламент (ЕО) № 1889/2005, е само за неизпълнение на задължението за деклариране на паричните средства, а не за всяко предполагаемо нарушение, което, обаче, не е било действително устано-

Т. Влайкова. Регламент № 1672/2018 на ЕП и на Съвета относно контрола на паричните средства, които се внасят в съюза или изнасят от него и санкциите в българското законодателство при недеklarиране на парични средства

вено, като изпиране на пари или данъчни измами (дело „Исмаилов срещу Русия“, параграф 38; дело „Grifhorst срещу Франция, параграф 103 и 105 и дело „Moon срещу Франция, параграф 48-52). Задължението за деклариране и санкциите, наложени за неспазването му следва да бъдат разглеждани отделно от всяка съпътстваща незаконна дейност, която трябва да бъде обект на отделно разследване, чийто обхват попада извън приложното поле на регламента.

Предвид изложеното в позицията си, **ЕК стига до заключението, че режимът на санкции, установен в чл. 251 от НК, при който лице, което не декларира парични средства в особено големи размери, се наказва с лишаване от свобода до шест години или глоба в размер на двойната сума на предмета на престъплението, като тези средства подлежат на конфискация, е нарушение на чл. 9 от Регламент (ЕО) № 1889/2005.**

Във връзка с наказателната процедура, българската страна приема закон за изменение и допълнение (ЗИД) на НК, обнародван в Държавен вестник, брой 74 от 26 септември 2015 г., като се инкриминира нарушението на изискванията за деклариране на границата на страната, само тагава когато последната е външна на ЕС. Въпреки направените промени в правния режим на чл. 251 от НК, с писмо № С(2016)2395 final от 29 април 2016 г., чрез системата EU Pilot, ЕК изразява становище, че санкциите, предвидени в новите текстове на чл. 251 от НК, при които лицето, недеklarирало парични средства „в особено големи размери, се наказва с лишаване от свобода до шест години или с глоба в размер на двойната сума на предмета на престъплението“, като паричните средства се конфискуват, остава нарушение на чл. 9 от Регламент (ЕО) № 1889/2005. Становището на ЕК води отново до промяна на чл. 251 от НК, като със ЗИД на НК (Редакция на НК, Обн., ДВ, бр.101 от 19.12.2017 г.), се променя размерът на предвидените санкции „с лишаване от свобода до **пет години** или с глоба в размер на **една пета** от стойността на предмета на престъплението“. И към момента Комисията е на мнение, че режимът на санкции в националното ни законодателство остава несоразмерен и следва да бъде преразгледан.

Тъй като процедурата за нарушение срещу България касае режима на санкции, въведен с чл. 18, 18а и 20 от ВЗ във връзка с чл. 251, ал. 1 и 2 от НК, следва да се направи сравнителен правен анализ между административните нарушения, предвидени във Валутния закон и състава на престъпление, определен в НК.

На първо място, ще сравним общо административното нарушение и престъплението по следните основни белези:

1. Обща характеристика и обект.

1.1. Дефиниция на понятието „**административно нарушение**“ дава член 6 от ЗАНН, определяйки го като деяние (действие или бездействие), което нарушава установения ред на държавното управление, извършено е виновно и е обявено за наказуемо с административно наказание, налагано по административен ред. Отделните състави на административни нарушения са уредени в специалните закони, а някои от тях са кодифицирани в НК. Административното нарушение е нарушение на материалноправните административни норми, които установяват какво следва да се прави при наличието на указаните в хипотезата им правнозначими факти. То е извършване на нещо, което административно-правната норма забранява или неизвършването на определено действие, което съгласно административно-правната норма трябва да се извърши (Лазаров, К. 2007, с. 236).

1.2. Определението за „**престъпление**“ дава НК, съгласно което, това е деяние (действие или бездействие), което е извършено виновно и е обявено от закона за наказуемо (чл. 9 от НК). Това законово определение на престъплението е материално, защото в основата му е поставено материалното, неюридическо свойство на престъпното деяние – обществената опасност. Обществената опасност е най-важното социално основание за обявяване на деянията за престъпления, т.е. за криминализация на деянията (Филчев, Н., 2014, с. 19).

2. Степен на обществена опасност.

2.1. Обществената опасност е дефинирана в чл. 10 от НК и представлява деяние, което застрашава или уврежда личността, правата на гражданите, собствеността, установения с Конституцията правов ред в Република България или други интереси, защитени от правото. Тя е основно, обективно, определящо, неюридическо качество, което характеризира престъплението от гледна точка на неговото отрицателно въздействие върху съществуващите обществени отношения (Стайнов, Ал., 1999, с. 195). Характерът на опасността се определя от засегнатото обществено отношение, т.е. от вида на обекта, а степента на обществена опасност на деянието се определя преди всичко от размера на причинената вреда, а също и от способа (начина) на извършване на деянието, условията на място, време и т.н., личните качества на субекта, субективните елементи на поведението (вина, мотив, цел и др.). Един и същи вид престъпления може да имат твърде различна степен на обществена опасност в зависимост от размера на причинената вреда. Обществената опасност е най-важното основание за криминализация на деянията, т.е. за обявяването им за престъпления. За да бъде криминализирано дадено деяние, то трябва да притежава достатъчно висока степен

Т. Влайкова. Регламент № 1672/2018 на ЕП и на Съвета относно контрола на паричните средства, които се внасят в съюза или изнасят от него и санкциите в българското законодателство при недеklarиране на парични средства

на обществена опасност, която да оправдава използването на най-тежката форма на държавна принуда – наказателната отговорност срещу виновните лица (Филчев, Н., 2014, с. 27-28).

2.2. Обществената опасност не фигурира в дефиницията за административно нарушение в ЗАНН, но редица автори приемат, че тя е характерен белег и на административното нарушение, като нарушаването на реда на държавното управление представлява обществена опасност от по-ниска степен (Димитров, Д., 2006, с. 399).

3. Административното нарушение и престъплението са противоправни деяния.

3.1. Противоправността на административното нарушение се изразява в неговото противоречие с предписанията на определена административноправна норма. То е насочено срещу установения ред на държавно управление.

3.2. Всяко престъпно деяние е забранено от съответна наказателноправна норма. То противоречи на тази норма и затова е противоправно. Противоправността е отражение на обществената опасност в наказателния закон. За да бъде забранено, деянието трябва да е общественоопасно (Филчев, Н., 2014, с. 29).

4. Субективна страна на деянията.

4.1. При административното нарушение, деянието е виновно тогава, когато е извършено умишлено или непредпазливо, като непредпазливите деяние се наказват само в изрично предвидени случаи (чл. 7 от ЗАНН).

4.2. При престъплението основните форми на вината са умисълът и непредпазливостта, съответно определени в разпоредбите на чл. 11, ал. 2 и 3 НК.

5. Административното нарушение и престъплението са наказуеми деяния.

5.1. При административното нарушение наказанията се налагат по административен ред, установен в ЗАНН. Административното нарушение е неправомерно деяние, което, съгласно закона, се наказва от органа на администрацията по административен ред и което се състои в неспазване, неизпълняване или противодействие на административно-правни норми, доколкото изрично в някой текст от Наказателния кодекс то не е обявено за общественоопасно, което се наказва по съдебен ред; тогава ще е налице престъпление (Стайнов, П., Ангелов, А., 1957, с. 285).

5.2. По отношение на престъпленията, видовете наказания са разписани в Глава четвърта на НК и най-общо представляват установена от закона мярка на държавна принуда, която се налага от съда на лице, извършило престъпление, и

се изразява в отрицателно засягане на негови права и интереси (Филчев, Н., 2014, с. 61).

След като очертахме основните характеристики на административното нарушение и престъпление, да разгледаме административно-наказателните разпоредби на Валутният закон и чл. 251 от НК.

Най-общо текстовете на чл. 18 и чл. 18а от ВЗ предвиждат за **административно нарушение** недеklarирането или декларирането на невярна или непълна информация за пренасяните парични средства на стойност 10 000 евро или повече, благородни метали, скъпоценни камъни и изделия с и от тях, включително, когато се пренасят през пощенски пратки. Санкциите за тези нарушения, доколкото деянието не съставлява престъпление, са глоба в размер от 1000 до 3000 лв. Ако нарушителят е юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 6000 лв. При повторно нарушение на нарушителя се налага глоба или имуществена санкция в двоен размер на първоначално наложената. Когато нарушението е констатирано при пренасяне през границата на страната за или от трета страна, актовете за установяване на нарушенията се съставят от оправомощени от министъра на финансите длъжностни лица, а наказателните постановления се издават от министъра на финансите или от оправомощени от него длъжностни лица. В случаите, когато нарушението се извърши на вътрешна граница с друга държава-членка, актовете за установяване на нарушенията се съставят от митническите органи, а наказателните постановления се издават от директора на Агенция „Митници“ или оправомощени от него длъжностни лица. Член 20 на ВЗ предвижда недеklarираните парични средства, благородни метали и скъпоценни камъни, както и на изделия със и от тях, да се отнемат в полза на държавата, включително тогава, когато нарушителят не може да бъде установен. Когато нарушенията са констатирани на вътрешна граница, тогава предметът на нарушение не се отнема (чл. 20, ал. 2 от ВЗ).

Съставът на **престъплението** по чл. 251 от НК предвижда, че който не изпълни задължение за деклариране на парични средства, благородни метали, скъпоценни камъни и изделия със и от тях, пренасяни през границата на страната, която е външна граница на Европейския съюз, и стойността на предмета на престъпление е в особено големи размери, се наказва с лишаване от свобода до пет години или с глоба в размер на една пета от стойността на предмета на престъплението. Предметът на престъплението се отнема в полза на държавата, а когато липсва или е отчужден, се присъжда неговата равностойност (чл. 251, ал. 2 от НК). *Обект на престъплението* е паричната и кредитна система на

Т. Влайкова. Регламент № 1672/2018 на ЕП и на Съвета относно контрола на паричните средства, които се внасят в съюза или изнасят от него и санкциите в българското законодателство при недеклариране на парични средства

страната, а непосредствен обект са парични средства, благородни метали, скъпоценни камъни и изделия със и от тях, пренасяни през границата на страната, която е външна граница на Европейския съюз. Формата на изпълнителното действие се изразява в бездействие – „не изпълни задължение за деклариране“. *Субект на престъплението* може да бъде всяко дееспособно физическо лице, а от субективна страна, отсъстват особени признаци за формата на вината, което означава, че престъплението е умишлено. Липсват също общественоопасните последици или още престъпен резултат, което определя престъплението като формално. По отношение *предмета на престъплението*, съставът предвижда условие той да е „в особено големи размери“, без, обаче, да ги конкретизира. Наказателноправната норма не предвижда специални състави.

Сравнени, двете правни норми на административното нарушение по ВЗ и на престъпление по НК показват, че деянията са идентични, изразени в бездействие – недеклариране на пренасяните парични средства. По своята същност деянията са омисивни, тъй като е достатъчно да не се попълни декларация, без да настъпят каквито и да са вредни последици. И в двете хипотези субектите се припокриват. Що се касае до субективната страна на престъплението по чл. 251, то е съставомерно, само ако е извършено при пряк умисъл, но и тук няма особена разлика с административното нарушение, тъй като, съгласно чл. 7, ал. 1 от ЗАНН, деянието, обявено за административно нарушение, е виновно тогава, когато е извършено умишлено или непредпазливо. Единствената разлика е в предмета на нарушение, респективно на престъпление, където ако размерът е „**в особено големи размери**“ зависи дали деянието е съставомерно по текста на НК или е само административно нарушение по ВЗ. Същевременно в българското законодателство не е дефинирано понятието „особено големи размери“. Според Тълкувателно решение № 1 от 1998 г. на ОСНК на ВКС „особено големи размери“ са налице тогава, когато паричната равностойност на предмета на престъплението надхвърля 140 пъти установената за страната минимална работна заплата, което води до известна динамичност в понятието „особено големи размери“. Към момента минималната работна заплата е в размер на 510 лева (Постановление на Министерски съвет № 316/2017 г., обнародвано в Държавен вестник, бр.102 от 22.12.2017 г.) или „особено големи размери“ са суми над 71 400 лева.

При анализа на двата текста се вижда, че няма съществени признаци от обективен и субективен характер в състава на престъплението по чл. 251, които ясно да го различават от административното нарушение, както

по степен на обществена опасност и вредни последици, така и по съдържание на изпълнителното деяние, насочени са срещу реда на държавно управление, свързано с административния контрол на пренасяните парични средства през държавната граница. Разликата е само в санкцията и процесуалния ред, по нейното налагане, като в единия случай се налага глоба и отнемане, а в другия – алтернативно „лишаване от свобода“ или глоба и в кумулативност, конфискация на предмета на престъпление. В правната доктрина степента на обществена опасност се приема за основен разграничаващ критерий между административното нарушение и престъплението. Особено големият размер на предмета на престъпление не е достатъчен, за да се определи еднозначно, че деянието е с висока степен на обществена опасност, по смисъла на чл. 10 от НК, още повече, че не се изследва произходът и предназначението на недеklarираните парични средства.

Въз основа на сравнителния анализ *de lege ferenda* би следвало деянието по чл. 251 да се декриминализира като същевременно се преразгледа размерът на санкциите във ВЗ.

В бъдещите законодателни промени, предвид евентуалното декриминализиране на престъплението по чл. 251 от НК, санкциите, предвидени в административно-наказателните разпоредби следва да се завишат, за да се гарантира техният възпиращ ефект. Размерът на глобата или имуществената санкция може да бъде определен като процент от стойността на предмета на нарушение. В Чехия, например, в случаите, когато паричните средства изобщо не се декларират, може да бъде наложена глоба в размер до 100 % от недеklarираната сума на паричните средства, надвишаващи 10 000 EUR. В Холандия, когато паричните средства не се декларират или се декларират невярно или непълно, може да бъде наложена между 250 евро и 16 750 евро. Унгария предвижда административна санкция – глоба до 60% от общата пренесена сума.

Влизането в сила на новия регламент относно контрола на паричните средства, които се внасят в Съюза или се изнасят от него ще наложи законодателни промени в правната рамка на валутния контрол у нас, с цел прилагане на новите разпоредби. Това е повод да се синхронизират националните ни санкции, касаещи нарушенията при пренасяне на парични средства, с тези на останалите държави-членки.

В заключение, ако *de lege ferenda* бъде декриминализирано престъплението по чл. 251 от НК, ще се избегнат тромавите процедури на наказателното производство, с по-бързите такива по реда на ЗАНН, което би довело до по-ефективна наказуемост на този вид деликт. Декриминализирането ще облекчи

Т. Влайкова. Регламент № 1672/2018 на ЕП и на Съвета относно контрола на паричните средства, които се внасят в съюза или изнасят от него и санкциите в българското законодателство при недеklarиране на парични средства

до известна степен натовареността на разследващите органи, прокуратурата и съда. С отпадне на наказателното преследване за деянието по чл. 251 от НК, оставяйки го само като административно нарушение, би се постигнала съразмерност, пропорционалност и ефективност на налаганите санкции, което би довело и до прекратяване на наказателна процедура срещу страната ни от ЕК.

Бележки

1. Регламент № 1672/2018 относно контрола на паричните средства, които се внасят в Съюза или се изнасят от него, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1889/2005 (ОВ L 284, 12.11.2018 г., с. 6-21).
2. Регламент (ЕО) № 1889/2005 относно контрола на пари в брой, които влизат или напускат Общността (ОВ L 309, 25.11.2005, с. 9-12).
3. Валутен закон (Обн., ДВ, бр. 83 от 21.09.1999 г., в сила от 1.01.2000 г., доп., бр. 103 от 28.12.2017 г., в сила от 01.01.2018 г.).
4. Наказателен кодекс (Обн. - ДВ, бр. 26 от 02.04.1968 г., в сила от 01.05.1968 г.).
5. Договор за функционирането на Европейския съюз (ОВ С 326, 26.10.2012, с. 1-390).
6. Дело Chmielewski, C-255/14, ECLI:EU:C:2015:475.
7. Параграф 21 от решението по делото Chmielewski. Виж също решенията по дела Ntioniќ и Pikoulas, C-430/05, EU:C:2007:410 и Urbán, C-210/10, EU:C:2012:64.
8. Харта на основните права на ЕС (ОВ С 326, 26.10.2012 г., с. 391).
9. ЕСПЧ, дело „Исмаилов срещу Русия“ от 6.11.2008 г., дело „Grifhorst срещу Франция от 26.02.2009 г. и дело „Moon срещу Франция от 09.07.2009 г. Решенията могат да бъдат намерени на уебсайта на Съда на адрес: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>.
10. Дело „Исмаилов срещу Русия“, параграф 38; дело „Grifhorst срещу Франция, параграф 103 и 105 и дело „Moon срещу Франция, параграф 48-52.
11. Постановление на Министерски съвет № 316/2017 г., обн., ДВ, бр.102 от 22.12.2017 г.

Литература

1. БАЛАБАНОВА, Хр., 2001. *Административно право и административен процес*. София: УНСС.
2. БЕЛЕНСКИ, Р., 2010. *Разследване на престъпления против паричната и кредитната система. Разследване на престъпления против финансовата, данъчната и осигурителните системи*. София: Сиела.

3. ВЕЛЧЕВ, Б., 2017. *Обществената опасност и българското наказателно право*. София: Сиела.
4. ВЕЛЧЕВ, Б., 2012. *Проблеми на наказателната политика в република България*. София: Сиела.
5. ВЛАДИМИРОВ, Р., & ХРИСТОВА, К., & СТЕФАНОВ, Н., 2017. *Наказателно право – Обща част*. София: Сиела.
6. ГЕОРГИЕВА, Т., 2018. *Административните нарушения и престъпления. Сравнителен правен анализ*. София: Сиела.
7. ГИРГИНОВ, А., 2005. *Наказателно право на Република България - особена част*. София: Софи – Р.
8. ДЕРМЕНДЖИЕВ, Ив., 1981. *Административно нарушение и наказание*. София.
9. ДЕРМЕНДЖИЕВ, ИВ., & КОСТОВ, Д., & ХРУСАНОВ, Д., 2001. *Административно право на Р България*. София.
10. ДИМИТРОВ, Д., 2006. *Административно право. Обща част*. София: Сиела.
11. ДОЛАПЧИЕВ, Н., 1994. *Наказателно право*. София: БАН.
12. ЗИНОНИЕВА, Д., 2017. *Принудителни административни мерки – прилагане, оспорване и изпълнение*. София: списание Административно правосъдие, бр. 3.
13. КОЗЛОВ, Ю., 1995. *Административное право Российской Федерации*. Москва.
14. ЛАЗАРОВ, К., 2007. *Административно право*. София: Феня.
15. ЛАЗАРОВ, К., 1980. *Принудителни административни мерки*. София.
16. ПАНАЙОТОВ, Пл., 2012. *Наказателното право на Европейския съюз и българското наказателно право*. София: Сиби.
17. СИВКОВ, Цв., 1998. *Административно наказание*. София.
18. СТАЙНОВ, Ал., 1999. *Наказателно право*.
19. СТАЙНОВ, П., & Ангелов, А., 1957. *Административно право на НРБ. Обща част*. София: Наука и изкуство.
20. ФИЛЧЕВ, Н., 2014. *Лекции по наказателно право*. София: Изток-Запад.

Т. Влайкова. Регламент № 1672/2018 на ЕП и на Съвета относно контрола на паричните средства, които се внасят в съюза или изнасят от него и санкциите в българското законодателство при недеклаиране на парични средства

**REGULATION № 1672/2018 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT
AND OF THE COUNCIL ON CASH ENTERING OR LEAVING
THE UNION AND PENALTIES IN THE BULGARIAN LEGISLATION
FOR NON-COMPLIANCE WITH THE OBLIGATION TO DECLARE CASH**

Tamara Vlaykova

Abstract

This article focuses on the sanctioning regime in our national legislation on cash carrying. The timeliness of the problem is conditioned by the fact that a new European regulation on cash control, which is part of international measures to counter money laundering and terrorist financing, has been adopted. The aim of the study is to analyze our current legal framework in this area and to make *de lege ferenda* proposals based on the analysis.

Key words: *new regulation, sanctions, administrative offense, crime.*